T005 A HÀM V 46-Kinh Bát Niệm Cho A Na Luật

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 46 – PHAÄT NOÙI KINH BAÙT NIEÄM CHO A-NA-LUAÄT 1

SOÁ 46

PHAÄT NOÙI KINH BAÙT NIEÄM CHO A-NA-LUAÄT Haùn dòch: Ñôøi Haäu haùn, Ñaïi sö Chi Dieäu, ngöôøi Taây Vöïc.

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät nguï beân coäi caây Caàu sö, nuùi Theä muïc. Hieàn giaû A-na-luaät ngoài thieàn beân bôø ñaàm vaéng, tö duy: “Ñaïo phaùp laø ít ham muoán. Nhieàu ham muoán khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Ñaïo phaùp laø bieát ñuû. Khoâng bieát ñuû, khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Ñaïo phaùp laø soáng aån daät thanh tònh, öa thích söï ñoâng ñaûo khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Tinh taán laø ñaïo phaùp, bieáng treã khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Ñieàu phuïc taâm laø ñaïo phaùp, phoùng tuùng buoâng lung khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Taâm yù an ñònh laø ñaïo phaùp, nghó ngôïi nhieàu khoâng phaûi laø ñaïo phaùp. Trí tueä laø ñaïo phaùp, ngu toái khoâng phaûi laø ñaïo phaùp”. Ñöùc Phaät duøng taâm cuûa baäc Thaùnh bieát roõ yù cuûa Toân giaû A-na- luaät. Ví nhö löïc só co duoãi caùnh tay chæ trong khoaûnh khaéc lieàn hieän ñeán tröôùc choã Toân giaû khen ngôïi: –Laønh thay! Laønh thay! Naøy A-na-luaät, nhöõng ñieàu maø Toân giaû suy nieäm chính laø ñieàu maø baäc Ñaïi só suy nieäm. Haõy laéng nghe Ta noùi veà taùm ñieàu suy nieäm cuûa baäc Ñaïi só, haõy kheùo suy nghó maø thöïc haønh. Haõy neân hoïc Töù thieàn, kieåm soaùt taâm yù, quaùn saùt, khoâng boû nöûa chöøng, chaéc chaén ñaït ñöôïc lôïi ích lôùn, khoâng maát chí nguyeän. Sao goïi laø Töù thieàn? Ñoù laø xaû boû phaùp duïc aùc, baát thieän, yù ñöôïc hoan hyû laø Nhaát thieàn haïnh. Nhôø xaû nieäm aùc, chuyeân taâm vaøo moät caûnh, khoâng caàu hoan hyû laø Nhò thieàn haïnh. Hoan hyû ñaõ chaám döùt, chæ nhö phaùp quaùn, thaáy roõ khoå vui laø Tam thieàn haïnh. Ñaõ boû khoå vui, lo möøng ñeàu

ñoaïn, an truï nôi thanh tònh laø Töù thieàn haïnh. Ñaõ hoïc nhö vaäy roài, sau ñoù thöïc haønh taùm ñieàu suy nieäm cuûa baäc Ñaïi nhaân. Töù thieàn laø phöông phaùp kieåm soaùt taâm yù, vui thích thaáy choã thöïc haønh ñaït ñöôïc lôïi nguyeän nhanh, khoâng boû cuoäc nöûa chöøng. Hôn nöõa, ngöôøi ít ham muoán ví nhö vua coù caän thaàn, troâng coi caùc röông hoøm chöùa ñaày y phuïc ñeïp, nhöng vua laïi thích maëc ñoà cuõ, thieåu duïc, bieát ñuû, ôû aån, tinh taán, ñieàu taâm, ñònh yù, trí tueä, lìa boû gia ñình, khoâng vui ñuøa, khinh maïn, khoâng maéc sai laàm, chaéc chaén ñoù laø ngöôøi an oån, ñi ñeán cöûa Neâ-hoaøn tòch dieät. Ñoù laø taùm ñieàu suy nghó cuûa baäc ñaïi nhaân. Duy chæ coù Töù thieàn laø phöông phaùp quaùn nieäm ñeå kieåm soaùt taâm yù, nghóa cuûa noù ví nhö nhaø vua coù vò caän thaàn troâng coi vieäc naáu nöôùng, cheá bieán naêm vò, nhöng vua laïi öa thích vieäc ñi khaát thöïc, muïc ñích ñuû ñeå nuoâi thaân, khoâng mong höôûng thuï. YÙ nghóa aáy ví nhö nhaø vua coù laàu gaùc cao roäng ñeå troâng xem, nhöng töï vui thích nôi nuùi ñaàm röøng caây, choã yeân tónh, tinh taán khoâng coøn ham muoán ñoái vôùi theá

gian. YÙ nghóa ñoù ví nhö nhaø vua coù vò quan thaân caän troâng coi bieát roõ caùc thöù thuoác hay cuøng caùc ñoà aên nhö laïc, toâ, ñeà hoà, thaïch maät, nhöng vua töï vui thích khi coù beänh chæ thuoác bình thöôøng ñeå ñöôïc tröø boû khoå naõo. Nhôø thöïc haønh taùm ñieàu suy nieäm, tö duy veà Töù thieàn, tinh taán khoâng thieáu soùt, taâm khoâng sai laàm neân chaéc chaén töï mình ñaït ñöôïc an oån, ñi tôùi cöûa Neâ-hoaøn. Ñöùc Phaät giaûng noùi nhö vaäy xong, lieàn trôû veà Theä muïc, baûo caùc ñeä töû: –Ñaïo thì phaûi ít ham muoán, khoâng ñöôïc coù nhieàu ham muoán. Ñaïo thì phaûi bieát ñuû, khoâng ñöôïc tích chöùa cho nhieàu. Ñaïo thì phaûi ôû choã yeân tònh, khoâng neân öa thích choán ñoâng ñaûo. Ñaïo thì phaûi tinh taán, khoâng ñöôïc bieáng treã. Ñaïo thì phaûi ñieàu phuïc taâm, khoâng ñöôïc buoâng lung phoùng tuùng. Ñaïo thì phaûi ñònh yù, khoâng ñöôïc loaïn nieäm. Ñaïo thì phaûi coù trí tueä, khoâng ñöôïc ngu aùm. Tyø-kheo phaûi laáy söï ít ham muoán laøm vui thích. Ñoù laø thaân töï ít ham muoán, nhöng khoâng khoe khoang vôùi moïi ngöôøi laø mình thieåu duïc. YÙ nghóa nhö vaäy môùi ñuùng. Tyø-kheo bieát ñuû ñoù laø caùc thöù bình baùt, y phuïc, giöôøng choõng, thuoác men chöõa beänh, chæ caàn ñuû duøng, ñöøng neân chöùa nhoùm cho dö. YÙ nghóa nhö vaäy môùi ñuùng. Tyø-kheo ôû aån, ñoù laø traùnh ngöôøi theá gian, khoâng vaøo choán ñoâng ñuùc, ôû nhöõng choán xa nhö nuùi ñaàm, hang ñaù, goác

SOÁ 46 – PHAÄT NOÙI KINH BAÙT NIEÄM CHO A-NA-LUAÄT 3

caây. Nhö coù töù chuùng, neáu caùc haøng vua, ñaïi thaàn ñeán ñeå hoûi ñaïo thì haõy noùi phaùp thanh tònh cho hoï nghe, xong roài ñi lieàn. Thí nhö keû ngheøo maéc nôï ngöôøi giaøu coù, bò chuû nôï loâi keùo, keû aáy muoán xa laùnh, khoâng thích neân ôû aån, xa lìa moïi ngöôøi. Nhö vaäy môùi ñuùng nghóa. Tyø- kheo tinh taán laø ñoaïn tröø ñieàu phi phaùp, sieâng naêng thöïc haønh kinh ñaïo, chöa heà bieáng treã. Ñaàu ñeâm, nöûa ñeâm, cuoái ñeâm ñi kinh haønh, ngoài hay naèm, taâm yù luoân tænh giaùc, nhôù nghó ñieàu thanh tònh ñeå tröø naêm thöù phieàn naõo che laáp. Nhö vaäy môùi ñuùng nghóa. Tyø-kheo ñieàu phuïc taâm laø boû duïc, phaùp aùc, ngoài nhaäp ñònh, tö duy, quaùn töôûng ñeå ñoaïn tröø khoå, mong ñaït ñöôïc töù thieàn haïnh. Nhö vaäy laø ñuùng nghóa. Tyø-kheo ñònh yù laø thöôøng nhaát taâm quaùn thaân, quaùn yù, quaùn phaùp khoâng bò ngoaïi caûnh chi phoái, thaân giöõ nieäm theo ñaïo, boû töôûng ngu si khoå naõo. Nhö vaäy laø ñuùng nghóa. Tyø-kheo coù trí tueä, ñoù laø bieát roõ Töù ñeá: Khoå, Taäp, Taän (Dieät), Ñaïo. Sao goïi laø Khoå ñeá? Ñoù laø sanh khoå, giaø khoå, beänh khoå, cheát khoå, öu bi naõo khoå, yeâu thöông maø xa lìa laø khoå, oaùn gheùt maø gaëp nhau laø khoå, ham muoán maø khoâng ñaït ñöôïc laø khoå. Toùm laïi, naêm aám daáy khôûi maïnh laø khoå. “Sanh khoå” laø con ngöôøi tuøy theo nghieäp taïo taùc daãn daét, thoï nhaäp vaøo thai sanh ra, coù hình theå, hieän caên thaân, coù nhaäp, coù thoï maø lôùn leân. “Giaø khoå” laø caùc caên nôi con ngöôøi ñaõ chín muøi, hình theå thay ñoåi, toùc baïc, raêng long, gaân moûi, da nhaên, löng coøng phaûi choáng gaäy maø ñi. “Beänh khoå” laø con ngöôøi bò ñuû caùc thöù beänh taät haønh haï, gaây thoáng khoå cho thaân taâm. “Cheát khoå” laø con ngöôøi maïng chung, thaân hình hö naùt, hôi aám khoâng coøn, taét thôû, thaàn thöùc ñaõ lìa. Nhöõng thöù aáy ñeàu laø khoå. Sao goïi

laø Taäp ñeá? Ñoù laø taâm vui thích daâm duïc sanh ra aân aùi, taâm yù ôû nôi tham duïc neân coù caùc laäu (phieàn naõo, sanh töû). Caùc haønh daáy khôûi maïnh, do tham ñaém neân töï troùi buoäc. Nhöõng gì ñöôïc goïi laø AÙi, chính laø maét tham aùi saéc, tai tham aùi aâm thanh, muõi tham aùi muøi höông, löôõi tham aùi vò, thaân tham aùi söï tieáp xuùc, taâm tham aùi caùc duïc, chæ thaáy phaàn vui thích luoân coù, ôû nôi mong muoán an oån, cho laø lôïi laïc, goïi ñoù laø Ngaõ höõu, do tham chaáp maø töï troùi buoäc. Theo ñaáy neân naêm aám laø saéc, thoáng (thoï), töôûng, haønh, thöùc cuøng daáy khôûi maïnh, moïi nhaän thöùc luoân höôùng veà ham muoán, öa thích. Ñoù goïi laø Ngaõ höõu do tham chaáp neân töï troùi buoäc. Goïi laø saéc töùc laø ñoái töôïng laõnh thoï cuûa

tinh thaàn, do khí chaát cuûa Töù ñaïi laø ñòa, thuûy, hoûa, phong bieán hoùa thaønh hình töôùng. Goïi laø söï ñaém nhieãm cuûa aùi, töùc laø saùu caên: nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù nhaän thöùc vaø vöôùng chaáp nôi Saùu traàn laø saéc, thanh, höông, vò, teá hoaït (xuùc), phaùp. Taát caû goïi laø Taäp ñeá. Sao goïi laø Taän ñeá (Dieät ñeá)? Ñoù laø khoâng thoï, khoâng nhaäp, aùi nhieãm ñaõ döùt heát saïch, moïi söï troùi buoäc tham chaáp ñaõ ñöôïc côûi boû. Nhö ngöôøi coù tueä kieán laø do ñaõ döùt boû taát caû moïi ñaém nhieãm aáy. Ngöôøi theá gian khoâng thaáy ñöôïc söï troùi buoäc cuûa naêm aám. Coøn ngöôøi tu taäp thì döùt tröø heát moïi vöôùng chaáp, ñaõ môû heát caùc daây aùi troùi buoäc, do trí tueä neân thaáy roõ caùc phaùp laø phi thöôøng (voâ thöôøng), khoå, khoâng, phi thaân (voâ ngaõ) nhôø ñaáy maø ñoaïn tröø. Ñoù laø Taäp ñeá. Sao goïi laø Ñaïo ñeá? Ñoù laø Taùm tröïc ñaïo (Baùt chaùnh ñaïo): Chaùnh kieán, chaùnh tö, chaùnh ngoân, chaùnh haønh, chaùnh trò, chaùnh maïng, chaùnh chí vaø chaùnh ñònh. Sao goïi laø Chaùnh kieán? Chaùnh kieán coù hai loaïi: coù tuïc (theá gian) vaø ñaïo. Bieát coù nhaân nghóa, bieát coù cha meï, bieát coù Sa-moân, Phaïm chí, bieát coù baäc Chaân nhaân ñaéc ñaïo, bieát coù ñôøi naøy ñôøi sau, bieát coù thieän aùc toäi phöôùc. Töø ñaây ñeán beân kia nhôø thöïc haønh maø chöùng ñaïo. Ñoù laø chaùnh kieán cuûa theá gian. Nhôø hieåu Töù ñeá: Khoå, Taäp, Taän (Dieät), Ñaïo, ñaõ ñöôïc tueä kieán veà khoâng, tònh, phi thaân (voâ ngaõ). Ñoù laø Chaùnh kieán cuûa ñaïo. Chaùnh tö (Chaùnh tö duy) cuõng coù hai: Suy tö veà hoïc vaán, suy tö veà hoøa kính, suy tö veà raên daïy, thaän troïng, suy tö veà voâ haïi. Ñoù laø Chaùnh tö cuûa theá gian. Suy tö veà nôi giaûi thoaùt, suy tö veà nhaãn nhuïc, suy tö veà söï dieät saïch heát moïi tham ñaém cuûa aùi. Ñoù laø Chaùnh tö cuûa ñaïo. Chaùnh ngoân (Chaùnh ngöõ) cuõng coù hai: Khoâng noùi hai löôõi, khoâng noùi lôøi thoâ aùc, maéng chöûi, khoâng noùi doái, khoâng noùi lôøi theâu deät. Ñoù laø Chaùnh ngoân cuûa theá gian. Lìa boán loãi cuûa mieäng, ñoïc tuïng giaûng giaûi lôøi ñaïo, taâm khoâng taïo taùc, saïch heát khoâng coøn taøn dö. Ñoù laø Chaùnh ngoân cuûa ñaïo. Chaùnh haønh (Chaùnh nghieäp) cuõng coù hai: Thaân laøm ñieàu thieän, mieäng noùi ñieàu thieän, taâm nghó ñieàu thieän. Ñoù laø Chaùnh haønh cuûa theá gian. Thaân, mieäng tinh taán, taâm nhôù nghó veà khoâng tònh, dieät tröø buoâng lung, chaáp tröôùc. Ñoù laø Chaùnh haønh cuûa ñaïo. Chaùnh trò cuõng coù hai: Khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép,

SOÁ 46 – PHAÄT NOÙI KINH BAÙT NIEÄM CHO A-NA-LUAÄT 5

khoâng daâm duïc, khoâng khinh maïn töï cho mình hôn ngöôøi, tu ñöùc, töï gìn giöõ. Ñoù laø Chaùnh trò cuûa theá gian. Lìa boû ba ñieàu aùc cuûa thaân, ñoaïn tröø moïi nguyeân nhaân cuûa khoå, dieät aùi caàu giaûi thoaùt. Ñoù laø Chaùnh trò cuûa ñaïo. Chaùnh maïng cuõng coù hai: Caàu tieàn taøi theo ñaïo nghóa, khoâng tham lam cuûa caûi moät caùch böøa baõi, khoâng duøng taâm doái traù ñoái vôùi ngöôøi. Ñoù laø Chaùnh maïng cuûa theá gian. Ñaõ xa lìa nghieäp taø, döùt boû caùc vieäc laøm veà boùi toaùn, ñoaùn queû nôi theá gian, khoâng phaïm giôùi caám cuûa ñaïo. Ñoù laø Chaùnh maïng cuûa ñaïo. Chaùnh chí (Chaùnh nieäm) cuõng coù hai: Khoâng ganh gheùt, khoâng giaän döõ, khoâng thôø kính ñieàu taø vaïy. Ñoù laø Chaùnh chí cuûa theá gian. Lìa ba ñieàu aùc nôi taâm, thöïc haønh boán yù ñoan (töùc Chaùnh caàn), thanh tònh voâ vi (tòch dieät). Ñoù laø Chaùnh chí cuûa ñaïo. Chaùnh ñònh cuõng coù hai: Theå taùnh thuaàn thuïc, ñieàu hoøa, an laäp ñieàu thieän kieân coá, taâm khoâng quanh co, taø vaïy. Ñoù laø Chaùnh ñònh cuûa theá gian. Ñöôïc boán yù chí, tö duy veà khoâng, voâ töôûng (voâ töôùng), baát nguyeän (voâ nguyeän), thaáy roõ nguoàn goác cuûa Neâ-hoaøn. Ñoù laø Chaùnh ñònh cuûa ñaïo. Ñoù laø Ñaïo ñeá. Tyø-kheo lìa boû nhaø cöûa, döùt tröø aân aùi, suy tö veà ñaïo moät caùch an tònh, khoâng coøn moïi löu luyeán veà theá tuïc, taâm yù khoâng chaïy theo duïc, thanh tònh, khoâng chöôùng ngaïi. Ñoù laø nghóa cuûa ñaïo phaùp, phaûi tuaân theo nhö vaäy. Hieàn giaû A-na-luaät nghe Ñöùc Phaät giaûng noùi kinh, taâm yù ñöôïc khai môû, thoï trì thöïc haønh trong ba thaùng thì caùc laäu ñöôïc döùt saïch, yù giaûi thoaùt, ñaït ñöôïc Tam trò (Tam nieäm truï). Ñaõ chöùng ñaïo, töï bieát mình ñöôïc quaû vò A-la-haùn, Hieàn giaû lieàn noùi baøi keä: Khoâng nhaøm chaùn duïc laïc Vì duïc, taâm buoâng lung Do ñoù phaûi chòu khoå Taïo aùc, nhieàu troùi buoäc. Ít duïc, bieát ñaïo haïnh Bieát theïn, khoâng tham ñaém Laø phaùp ñaït thanh tònh, Xa aùc, vöôït theá gian. Taâm luoân truï trong ñaïo

Khoâng tham luyeán sanh töû
Ta duøng Ñònh Nhö khoâng
Caùc khoå ñöôïc dieät tröø.
Theo lôøi Ñöùc Phaät daïy
Giöõ haïnh boû duïc aùc
Boû loãi laàm nôi thaân
Ñöôïc lôïi laïc tòch dieät.
Töø ñoù ñöôïc Tam trò
Ñaõ nhoå goác aân aùi
Ngay nôi xoùm Duy-sa
Vöôøn Truùc, Baùt-neâ-hoaøn.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.